

נייר עמדה בנושא

הצעת חוק זכויות התורמים למדינה, התשע"ג-2013

מבוא

הצעת חוק התורמים למדינה של חה"כ יריב לוין עניינה לתת מתן עדיפות למי שתרמו למדינה במסגרת שירותם הצבאי בעיקר בקבלת מקום מגורים במעונות סטודנטים, בהקצאת קרקעות, ובקבלה לעבודה.

מטרת נייר עמדה זה להציג את עמדת רבני צהר בסוגיה זו.

המבט היהודי

רבני צהר מבקשים להביע את תמיכתם בהצעת החוק על פי נקודת המבט היהודית וזאת מהשיקולים הבאים:

- 1. העדפה במכרזים לקרקעות:** במקרא רואים כי נחלתן של בני גד ובני ראובן הותנתה ביציאתם לקרב (במדבר לב, כ-כב). מאידך נקבע כי בני לוי שאינם עורכין מלחמה, אינם נוחלין בארץ (רמב"ם, שמיטה ויובל, יג, יב). גם פֶּלֶב בֶּן יִפְנֶה אשר עודד את העם במדבר ליציאה לקרב על הארץ באומרו "עֲלֵה נִעְלָה וְיִרְשְׁנוּ אֶתְּךָ כִּי יָכוֹל נוֹכַל לָהּ" (במדבר יג, ל). כגמול על מעשיו זכה פֶּלֶב באדמות חברון: "עַל כֵּן הִיָּתָה חֶבְרוֹן לְכָלֵב בֶּן יִפְנֶה הַקְּנִזִּי לְנִחְלָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה יַעֲן אֲשֶׁר מָלֵא אֶחָרִי ה' אֱ-לֹהֵי יִשְׂרָאֵל" (יהושע, יד, ד).
- 2. הכרת הטוב כלפי אלו שתרמו:** על פי היהדות "הכרת הטוב" מהווה ערך חשוב ביותר. רבנו בחיי אבן פקודה כותב שמידת הכרת הטוב היא התשתית הבסיסית לכל העולם הערכי של היהודי (חובות הלבבות, חלק עבודת הא-להים, פתיחה). כחברה אנו מחויבים להכיר טובה לכל אזרח או חייל שתרום משנותיו היפות לעם ישראל, בפרט בתקופה בה תרומה זו אינה מובנת מאליה.
- 3. עידוד גיוס ומניעת רווח למשתמטים מכך:** במצב הקיים, מי שאינו שותף בנשיאת הנטל הביטחוני או האזרחי, מקבל יתרון של שלוש שנים ב"יציאה לחיים". מצב זה יוצר מציאות מקוממת מבחינה מוסרית שבה "צדיק ורע לו, רשע וטוב לו" (ברכות ז ע"א) ו"יצא חוטא נשכר", מציאות אותה היהדות לדורותיה משתדלת לעקור¹. מעבר לחוסר ההגינות שבדבר, בראייה ארוכת טווח מצב זה עלול להביא לשחיקה במוטיבציה של צעירים להתגייס, ובלשון חכמינו "נמצאת מכשילן לעתיד לבוא"², מתוך תחושה שהמדינה איננה מעריכה את תרומתם, ומנצלת אותם ללא גמול ראוי. הצעת החוק שואפת לתקן מצב זה, ובעקבות כך לשמור ואף להגביר את המוטיבציה לשרת.
- 4. קידום וטיפול מנהיגות עתידית ראויה:** הצעת חוק זו מקדמת את מי ששירת למערכת ההשכלה הגבוהה שמהווה נקודת מעבר הכרחית לכל מי שרוצה להנהיג ולהשפיע על הנעשה במדינה. כיום, מי שתורם למדינה בשירות צבאי, נמצא בנקודת פתיחה נחותה מבחינת יכולתו להתקדם אקדמית, לעומת מי שהשתמט משירות. הוא מתחיל את לימודיו בגיל מבוגר יותר, עם פחות חסכוניות, ועם חובה לשרת במילואים תוך כדי הלימודים. בטווח הארוך מצב זה מקדם לעמדות המפתח אנשים שדאגו לעצמם במקום למי שדאג לכולנו. משום כך ראוי לתמוך בהצעת החוק המעניקה יתרון בזמן הלימודים האקדמיים לתורמים.

---

¹ משנה חלה ב, ז; תלמוד בבלי כתובות יא ע"א ועוד.

² משנה ראש השנה א, ו; תלמוד בבלי יומא עז ע"א ועוד.